

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theophili Bernardini E Societate Iesv De Religiosæ Perseverantiae Præsidiis Libri XI. ...

Bernardin, Théophile

Antverpiae, 1622

12. Clausula iam antè dictorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47032)

CAPVT XII.

Clausula iam dictorum.

Multū de hoc humilitatis modo, utinam pro dignitate, dicta sunt; tempus est ut orationis vela contrahantur, & imposito fine ad alia me accingam. Prius tamen, frater carissime, id à te vehementer etiam atque etiam postulo, ne hæc legendo, intelligendo, approbando, aliquid promouisse te putes, re ipsa conandum est ut ea præstes, tantumque à te ipso impetres, ut à te prorsus desciscens, tibi ipsi constanter & perpetuò nihil esse videaris, mentem tuam sensus iste peruadat, occupet, eique dominetur: veritatem hanc tanto amore complectaris, ut ardentis gloriæ, vanæque existimationis omne mendacium exhorreas, & à te in tantum remotum cupias, ut ab omnibus nihili fieri, in postremis haberi, contemni, abijci, & (quod verè es) apud omnes nihil esse ardentè exoptes.

Et licet aliquando hîc sit aliquid forsan defuturum; id tamen necessariò tenendum, quod huius primi modi proprium est, nempe ut te ipsum omni bono exuas, nihil tibi tribuas, Deo soli omnia: quare, leni quadam seu contemplatione, seu præsentia mentis, continuò vel intuendus est fons bonorum in deficiens Deus, à quo perenniter cuncta fluunt, vel saltem ad omnem boni laudabilisque mentionem, memoriam, delectationem, complacentiam, consuefieri debes, ut purissimè & perfectissimè, nullam eius partem ad te deriuando, id omne auctori Deo adscribas. Hoc autem neque diu, neque in rebus omnibus assequeris, nisi diligenter, attentè & per diu te ipsum in agnoscenda, qualem descripsimus, tua boni omnis nuditate, ad mala omnia pronitate, & summa Dei tui bonitate exercueris: idque tam diu donec id tibi creaturæ omnes, omnes euentus, tua omnis actio, conatus atque cogitatus, loqui quodam modo atque exprobrare videantur. Sic videlicet ut in illis quæ vides, audis, miraris; continuò mentem pulset hæc recordatio, En, ex quo nihilo quàm pulchræ, sonoræ, viles, iucundæ, perfectæ, mirabiles res emergunt, & illas, in eisque, & ex eis quidquid est, facit Deus, qui solus est, quo sine nihil sunt omnia. Similiter, in omni actione, conatu, desiderio, mea me interpellabit cogitatio; Quid agis? bene quidem, si quod officij tui rationes exigunt id agis: verumtamen quid agis? ubi ne vires ad id quod aggredieris suppetere arbitraris? verè destitit me omnibus video, nec tantum ab inanitate mea inania omnia secutura, sed etiam peccatis & superbia mea exigentibus, futurum, ut contra quam cupiebam cedant, damnumque pro speratis commodis importent. Deus meus est qui pro sua immensa bonitate cæpta secundabit, & peccata mea dissimulans pro poena gratiam,

gratiam, pro maledictione benedictionem reponet: ipse propter se omnia in melius dirigit, tanto que purius in eius laudem vergent, quo minus à quoquam ad eam absolutionem quidquam collatum fuerit.

Referam, quid me adolescentiorem, & literas humaniores apud Nervios profitentem, senior quidam, ac in palæstra pietatis apprimè exercitatus docuerit: Fili, inquit, quoties tibi pernicax, aut variè molestior & inobsequens discipulus fuerit; caue tuis artibus confidas, commenda illum & tuo, & ipsius, Angelo Custodi, & illos agere sine, ac patienter expecta: dum loqueris, mones, doces, reprehendis, & nihil proficis, non intelligis, non audis, in eadem vitia relabuntur, salubriora non sectantur; in sublime spem & cogitatum atrolle, commenda Angelo Custodi, diuinæ bonitati commenda; verè, & non fictè cogita; Ecce, Deus optime, mihi docenti, monenti, consulenti resistitur, non capior, non persuadeo, nempe video quàm nihil possim, & si quid efficiatur, tuum erit; tibi laudem omnino omnè referam, nihil inde decerpam: Domine mi, mea quæso peccata tuam in alios bonitatem & largitatem non impediant; nec propterea, ô suavissime Deus, res hæc minùs feliciter cedat, quia illi me peccatorem applicui; quod peccavi ego, non ferat alius; misericordiæ tuæ abyssus infinita, miseriam meam riuulis non exarescat. Ita bonus ille Pater, cuius verba, rectissime mente, summa veritate, summa ratione prolata, memoria equidem meque infixæ sunt, ut ex eo tempore non potuerim non frequenter obseruare, eorum quæ dicenda vel suadenda sumissem, in faustos exitus ex eo esse, quod mihi stultè fidens, tam salubre præceptum minùs obseruassem; & si quando melius aliquid cessisset, id ex eo contigisse, quod diuina gratia vberius adspirante, minùs à sancto isto monito recessissem.

Atque utinam, mi frater, ab eo recesseris numquam: tum enim senties huiusce humilitatis, quanti non in te solum, sed in alios quoque fructus redundent. Verum tamen ut id obserues, diuina est respectanda & impetranda gratia, qua sine nihil possumus, & per inane nostrum in præceptis voluimus, ruimus, summisque malis intricamur. Quod vnum si penitiùs memoriæ commendauerimus, mirum quanto compendio inopia nostra ditescet. Summus enim Deus qui in excelsis habitat, & humilia respicit, amplissima nos donorum suorum largitione cumulabit: mox enim ut huius minimè blandæ veritatis amor nostros animos occuparit, seueroque imperio, mendacem superbiam procul amouerit, ipsa se animæ nostræ sinibus prima Veritas implicabit, & quoniam non nisi abundantissimi bonorum omnium cornu copiam comitata procedit, cum ea pariter virtutum, & sanctorum charismatum multiplex copia pullulabit.

Ac in primis lenissimus: quidam nos mulcebit beneficiorum diuinorum sensus, verè agnoscendo nobis hominibus nihili, aded immeritis esse collata; & ea ipsa numero tam multa, singularitate tam eximia; conseruari etiam, prorogari que prouideri, ne quouis ea momento prodigamus; tanta benè nobis facien-

di quasi pertinacitate, ut cum ipsi sponte in perniciem ruamus, nos tamen indefessè ac iugiter diuina bonitas erigat, & ad feliciora propellat. Hinc verò illud omnino præclarum, maximi que faciendum consequitur, ut quoniam perpetuò, nos quidem ruimus, erigit verò Deus, perpetuò quoque præsentem & summè beneficium intueamur Deum, nec priùs eius, absque quo neque sumus, neque benè sumus, quàm nostri ipsius memoriam ponere possimus. Quis autem nescit, quanta, vel hæc vna Dei cogitatio perennis, menti nostræ bona parturiat?

Necessè pariter est ut miros caritatis ardores hæc cogitatio suscitet: quid enim sequeretur potius, contemplanti diuinum & præpotentem amorè illum, qui à se ipso benefaciendi occasione quaesita, non à stercore tantum, sed ab ipso inanissimo nihilo, ad tantam suæ similitudinis celsitatem, & æternam beatitatem, misellum homuncionem euocauit, mille que modis, vel naturæ conditione, vel voluntatis prauitate deficientem, reficit, erigit, paternæque prouidentie mira cura gubernat?

Quantam hinc etiam excitare in Deum fiduciam conuenit? scimus enim illum nostri curam gerere, & eo propius ac copiosius auxiliùm adfore, quo propiores ei fuerimus, magis que illo nitemur: numquam autem illo magis nitimur, quàm quando magis à nostri fiducia recedimus: tum verò vel maximè, & à nobis recedemus, & ad Deum accedemus, quando verè contuebimur, & sincerè sentiemus, quàm nihil sumus, nihil possumus; est, & potest omnia Deus, totque liberalitatis & amoris eius testimonia præstò habemus, quot & accepimus & in dies accipimus ab eo beneficia: longe que feliciùs nobiscum agitur, si bonum & beatitudo nostra omnis ab eo purè mere que nobis obtingat, quàm si seorsim abs eo, ex nostra inconstantissimorum voluntate decernatur.

Atque hinc magnam quoque animi, partim voluptatem, partim consolationem & spem haurio. Voluptatem quidem, quoniam non immeritò solet esse iucunda, tenuitatis, in copioso fortuna, recordatio. & quemdam è figulo regè factum, siglinis vasis abaco impositis, conditionis lætitiã iritasse, quin & renouasse, atque moderatum esse ferunt: quæ eadem quidni præstare poterò, cum à summa nihili inopia, ad tantas, vel naturæ, vel gratiæ opes, me contempleruectum? Vbi si quando, errore meo, iacturam aliquam fecero, vel grauius impugnabor: numquid non spei & solatio fuerit, in Deum auxiliatorem meum intueri, profiteri nihil esse cur mihi præfidam, agnoscere quanto Dei mei amore fiat ut & grauiores inimici insultus, & ipsi etiam lapsus, retundendæ meæ superbiæ, & ruinæ cauendæ inferuiant?

Denique ex hac exercitatione reddetur animus ad quoduis munus legitima auctoritate demandatum profus interritus, sit licet arduum, periculosum, laboris & sudoris plenum, anxium, honorificum, & eiusmodi ut sibi ad eius partes probè exequendas, virtutis & industriæ necessaria præsidia deesse videat. Quid enim? suorum Præsidum, quasi Dei vocantis imperia sequetur, sciensque se

qui.

Agatho-
cies.

quidem nihil esse, nihil posse; Deum verò vocare ea quæ non sunt, tamquam ea quæ sunt; quiduis ex quouis posse; ac nonnumquam sapiētiam sapientum, consilium prudētum velle contemnere; suam ipse imperitiam, summo omnium artificum & emendatori Deo committere; seque non suum, sed totum Dei esse cognoscens, de se suo arbitratu quidquam statuere, oprare, declinare, nefas arbitrabitur; id verò omne, quod à Deo suo, Præsidium in se, illi obtinget, summa humilitatē mentis acclinatione, quasi denique salutare futurum, magno animo lætus excipiet.

Hi alijque permulti sunt, qui ex hoc humilitatis exercitamento primo fructus propagantur, & per eos perseverantiæ gratia conciliatur, ut iam supra probatum est, iterumque infra suo loco dicitur. Sed quoniam ad huius explanationem, clarissimo Doctore multum vsi sumus Augustino, liber hic, quem sæpius relegas, ex eius operibus locum attexere. Ita igitur pie admodum loquitur Deo:

Si vis, potes me saluare, ego autem etsi vellem, non possem. Magna est multitudo miseriarum mearum mecum. Velle quippe mihi adiacet, perficere autem non inuenio: velle quod bonum est non possum, nisi tu velis; nec quod volo possum, nisi tua potentia me confortet; & quod possum, aliquando nolo, nisi tua voluntas fiat sicut in celo & in terra. Et quod volo & possum ignoro, nisi tua sapientia me illustret: etsi etiam sciam quandoque volens, quandoque valens, imperfecta & vacua transit sapientia mea, nisi adiuver à vera sapientia tua. — Et quis est homo natus de muliere, qui viuat & non videat mortem, & eripiat animam suam de manu inferi, nisi tu solus eripias, vita vitalis omnis vitæ, per quem omnia viuunt?

Etenim tibi iamiam confessus sum, laus vitæ meæ, Domine Deus meus, virtus salutis meæ: Sperabam aliquando in virtute mea, quæ tamen non erat virtus: & cum sic volui currere, ubi magis stare credebam, ibi magis cecidi, factusque sum magis retro, & non antè, & quod credebam consequi, magis elogatum est à me. Sic per multa similia vires meas probas. Cognosco nunc, quia illuminasti me, quoniam quod magis credidi posse per me, minus semper potui. Dicebam enim, Hoc faciam, illud perficiam; nec hoc, nec illud faciebam. Aderat voluntas, non erat facultas: aderat facultas, non erat voluntas, quoniam de meis viribus confidebam. Nunc autem confiteor tibi Domine Deus meus, pater cæli & terræ, quia non in fortitudine sua roborabitur vir, ut gloriatur ante te stulta præsumtio omnis carnis. Non enim est hominis, velle quod possit, aut posse quod velit & possit; sed potius à te gressus hominis diriguntur, illorum, inquam, qui non à se, sed à te dirigi se confitentur. Obsecramus itaque per viscera misericordiæ tuæ, ut velis Domine, saluare quod creasti, quoniam si vis, potes nos saluare, & in tua voluntate virtus est nostræ salutis. Ita ille.